

Szakmai beszámoló

Csörgő Attila: Arkhimédészi pont
2009. október 29 – 2010. január 24.

a magyar kultúra védjegye

A Ludwig Múzeum – Kortárs Művészeti Múzeum kortárs magyar képzőművészeket bemutató retrospektív jellegű kiállításai sorában Csörgő Attila kiállítását rendeztük meg 2009. október 29 – 2010. január 24. között Arkhimédészi pont címmel.

Csörgő Attila a fiatal magyar művész-generáció egyik legismertebb, rangos nemzetközi kiállításokon szereplő képzőművésze. 1999-ben a Velencei Biennále Magyar Pavilonjában képviselte Magyarországot, 2001-ben Munkácsy-díjat kapott, 2003-ban az Isztanbuli Biennalén, 2008-ban a Sydney Biennalén szerepelt. Möbius-tér című munkájával 2008-ban elnyerte az Európa egyik legjelentősebb médiaművészeti elismerésének számító Nam June Paik-díjat.

Csörgő Attila munkáiban a sík és a térgeometria összefüggéseit kutatja. Olykor bonyolult matematikai, fizikai vagy ábrázoló geometriai feladványokkal bíbelődik akár hónapokon át, s művei ezeknek a kérdésfelvetéseknek egy-egy lehetséges megoldását jelenítik meg. Máskor pedig olyan különleges fényképezőgépeket konstruál, amelyek korábban nem látott képeken rögzítik a valóságot. Mindezek mellett a fény és a mozgás egymásra hatásából előállítható optikai illúziók foglalkoztatják, azok a meglepő és váratlan fizikai jelenségek, amelyek egy pillanatra kibillentik a nézőt a magától értetődő fizikai törvényszerűségekbe vetett hitéből. A sajátos konstrukciójú gépezetei által teremtett, csak virtuálisan létező tárgyak vagy formák látványán keresztül egy olyan mögöttes valóságra enged rálátást, amelyet egyébként elfed a mindennapi érzékelés felszínes rutinja. Egyszerű anyagokból épített mechanikus szerkezeteiben és mobil konstrukcióiban a precíz számítás és a mérnöki tervezés bizonyossága elegyedik a felfedezés izgalmával és az emberi érzékelés korlátozottságából adódó bizonytalansággal. A sokszor játékos, könnyed megoldásokkal operáló poétikus munkák egyaránt árulkodnak Csörgő Attila humoros és filozofikus gondolkodásmódjáról. A művek kivitelezése, technikai részletmegoldásai vállaltan és szándékosan esetlegesek, hiányzik belőlük a mechanikus szerkezetek átesztétizálásának igénye. A megvalósítás funkcionális minimumra redukálásával éri el, hogy a néző figyelme zavartalanul összpontosulhasson a működésben lévő szerkezet által megjelenített geometriai gondolat vagy fizikai jelenség esszenciális mozzanataira. Azt a hihetetlenül bonyolult és összetett számításokat igénylő három dimenziós animációt, amely a szemünk láttára megy végbe a pálcikák, zsinórok, csigák és súlyok áttekinthetetlennek tűnő, de célirányos káoszában, valószínűleg egyszerűbb lenne számítógépen modellezni, viszont akkor valami óhatatlanul elveszne belőle: a gondolat és az invenció letisztult közvetlensége.

A műveket három tematikus súlypont – Görbült terek, Hámozott terek, Időképek és időszobrok – köré rendezve mutatta be a kiállítás, amely Csörgő Attila 90-es évek elejétől folyamatosan és következetesen épülő, nemzetközi díjakkal is elismert életművéről adott átfogó képet. Első állomása volt ez annak a nemzetközi kiállítás-sorozatnak, amelynek következő helyszínei 2010-ben és 2011-ben a projekt létrehozásában együttműködő partnerintézmények, a Mudam, Luxembourg és a Hamburger Kunsthalle – Galerie der Gegenwart.

A kiállítási falfeliratokon túl a kiállításon ingyenesen hozzáférhető, 24 oldalas füzetet jelentettünk meg, amely részletes információkkal segítette a kiállítás-látogatókat a művek értelmezésében. Az utazó kiállítás következő helyszíneivel együttműködésben megvalósuló, Csörgő Attila művészetét bemutató könyv megjelentetésének előkészítése folyamatban van, 2010 szeptemberéig készül el.

A kiállítást élénk érdeklődés kísérte, ami a látogatók számában is megmutatkozott: a megnyitó nagyszámú közönségét nem számítva, összesen 13.756 látogatója volt a kiállításnak.

A kiállításához számos, rendkívül látogatott múzeumkommunikációs és múzeumpedagógiai program kapcsolódott:

Költő vagy mérnök? – A világ dolgainak geometrikus letapogatása címmel tematikus foglalkozásokat tartottunk iskolás csoportoknak. A rajz és vizuális kultúra, média tantárgyak mellett a foglalkozás jól használható volt a matematika, geometria, fizika tanításához. A játékos geometriai foglalkozás a Ludwig Múzeum Családi Délelőtt programjában is szerepet kapott (2009. nov. 21., 28., dec. 5., 2010. jan. 5.)

- Szombatonként, előre meghirdetett időpontokban 12-18 éves korosztály számára szervezett műhelyfoglalkozásokon vehettek részt az érdeklődők.
- A Raiffeisen bank támogatásával külön buszjárat szállította a kiállításához kapcsolódó foglalkozásokra a vidéki diákokat. Az ingyenes utazást 18 vidéki iskola számára tettük lehetővé.
- A kisgyermekes szülőknek a LumiMini program keretében, minden szerdán 10.00-13.00 között nyílt lehetősége a kiállítás megtekintésére.
- Szombatonként 16.00 órakor magyarul, 17.00 órakor angolul kínáltunk ingyenes tárlatvezetést a kiállításon.
- Nagy sikernek bizonyultak az exkluzív tárlatvezetések novemberben és januárban Csörgő Attila, valamint Mélyi József vezetésével.
- 2009. november 6-án egész napos múzeumpedagógiai konferenciát rendeztünk Óra vagy foglalkozás – tematikus vagy speciális? címmel. A program résztvevői – különleges keretek között – megismerkedtek Csörgő Attila kiállításával.

A Műkritikusok Nemzetközi Szövetsége (AICA) Magyar Tagozata a 2009 évi legjobb képzőművészeti teljesítményért járó díját Csörgő Attilának ítélte az Arkhimédészi pont című kiállításáért.

